

ЕВОЛЮЦІЯ ПЛАВАЛЬНИХ КОСТЮМІВ ДЛЯ ЗМАГАНЬ З ПЛАВАННЯ

Софія Прончакова, Лариса Таран

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Анотація. Представлено еволюцію змагальних плавальних костюмів, що використовувались спортсменами на Олімпійських іграх сучасності.

Ключові слова: плавальні костюми, Олімпійські ігри, Speedo, рекорди.

Вступ. Сучасний спорт не можливо уявити без постійного вдосконалення спортивного одягу та інвентарю. Як і в багатьох інших видах спорту, інновації у плаванні сприяють підвищенню результативності спортсменів.

Правила змагань з плавання [1] регламентують, що всі рекорди України (включаючи рекорди України серед юніорів та рекорди України в категорії «Мастерс») фіксуються Федерацією плавання України тільки у випадку використання під час встановлення рекорду одягу для плавання схваленого World Aquatics. Вимоги до одягу під час встановлення олімпійських, світових та інших рекордів визначаються відповідними правилами World Aquatics.

Мета дослідження: визначити еволюцію плавальних костюмів для змагань з плавання.

Матеріал і методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури.

Результати дослідження та їх обговорення. Одна з найбільших змін в історії змагань з плавання з часів перших сучасних Олімпійських ігор 1896 року відбулася в стартовому екіпіруванні. Вибір плавального костюму впливає на результат більше морально, ніж фізично, але це було не так у перші роки плавання [4].

На Іграх I Олімпіади чоловіки і жінки виступали в суцільних купальниках з вовни, які повністю закривали тіло від стегон до плечей.

У 1928 році стався перший справжній прорив в історії змагальних купальних костюмів, коли компанія Speedo представила купальник racerback (що перекладається як швидка спина), тоді відомий як Fortitude, який дозволяв виконувати руки рухами з більшою амплітудою.

Шведський плавець Арне Борг був одним із перших, хто зробив костюм Speedo racerback популярним наприкінці 1920-х років, вигравши олімпійське золото на дистанції 1500 метрів вільним стилем на Олімпійських іграх в Амстердамі в 1928 році та побивши кілька світових рекордів протягом наступних кількох років. 16-річна австралійка Клер Денніс одягла костюм Speedo racerback на Олімпіаді 1932 року, встановивши світовий рекорд на дистанції 200 метрів брасом. Проте цим вона викликала багато суперечок у зв'язку з тим, що в такому одязі її плечі були оголені [2].

У 1950-х роках стався важливий крок в історії змагальних плавальних костюмів із використанням нейлону – більш міцної та гладкої тканини, яка зменшила водонепроникність. Плавальні костюми з нейлону або суміші нейлону

та лайкри стали нормою у другій половині 20-го століття, коли розробка «швидшого» екіпірування набирала темпів.

Виробники створили плавальні костюми, які покривали все тіло, як для чоловіків, так і для жінок, у яких лише руки, голова та стопи плавця були оголені, щоб зменшити опір [3].

Дизайн купальників знову посів центральне місце на початку 21-го століття з появою костюма Speedo FASTSKIN, який був розроблений, щоб імітувати шкіру акули та створювати більш обтічне тіло у воді. На Олімпійських іграх 2000 року в Сіднеї 13 із 15 світових рекордів були побиті в костюмах FASTSKIN, а через чотири роки в Афінах Майкл Фелпс виграв шість золотих медалей, використовуючи друге покоління дизайну FASTSKIN.

До Олімпійських ігор у Пекіні 2008 року компанія Speedo представила ще один новий дизайн – плавальний костюм LZR Racer із суміші нейлону, лайкри та нетекстильного поліуретану.

Костюм LZR, представлений на Олімпіаді в Пекіні в 2008 році, мав величезний вплив на результати змагань. Це було настільки успішно, що призвело до звинувачень у «технологічному допінгу», оскільки воно зменшило вплив природних здібностей на результативність. Як слідство, World Aquatics (FINA) заборонила костюми, які покривають тіло плавця повністю та постановила, що всі костюми виготовляються із «тканого» текстилю [6].

Додавання поліуретану значно змінило швидкість плавця у воді, збільшивши плавучість і гладкість костюма та зменшивши опір на 8%. Поліуретанові купальники зробили найбільший стрибок у результативності в історії спортивних купальників, побивши 43 світові рекорди на Чемпіонаті світу 2009 року в Римі. Всесвітній керівний орган World Aquatics (FINA) відреагував, заборонивши використання нетекстильних матеріалів у змагальних купальниках і застосувавши суворіші обмеження щодо водонепроникності, плавучості, товщини та дизайну [5].

Висновки. Незважаючи на заборону World Aquatics використовувати на змаганнях плавальні костюми, які виготовлені з нейлону та повністю покривають тіло, виробники шукають шляхи зробити одяг для пловців більш високотехнологічним. На сьогоднішній день чимало рекордів побито саме в тих костюмах, які відповідають сучасним стандартам високої якості.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. У подальших наукових дослідженнях планується визначити характерні особливості окремих моделей стартових костюмів Speedo.

Список використаної літератури:

1. Правила змагань. Плавання. Плавання на відкритій воді. Плавання в категорії «Мастерс». URL: https://www.usf.org.ua/files/2023/Sw_rules_edited.pdf
2. Aglaia Pezzato. The Evolution of Competitive Swimwear. 2023. URL: <https://swimswam.com/the-evolution-of-competitive-swimwear/>
3. Khosla P., Pierson E. Sexism, Silk, and Shark Skin: Witness the Evolution of Olympic Swimwear. 2016. URL: <https://www.glamour.com/story/the-evolution-of-olympic-swimwear>

4. Mike Haischer. The Evolution of High-Tech Racing Suits in Swimming. 2023. URL:

https://www.marquette.edu/innovation/documents/wintering_techdopingswimmingsuits.pdf

5. The Evolution of Swimming Technology: A Deep Dive Into Aquatic Innovation. URL: <https://swimmirror.com/blog/the-evolution-of-swimming-technology-a-deep-dive-into-aquatic-innovation/>

6. The history of competitive swimwear. URL: <https://www.swimming.org/sport/history-of-competitive-swimwear/>

ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ РОЗВИТКУ ГІМНАСТИКИ В КРИВОМУ РОЗІ

Маргарита Фоменко

Науковий керівник: к.фіз.вих., доцент Дейнеко А.Х.

Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна

Анотація. У даній роботі досліджуються історичні спортивні події у Кривому Розі. Акцент зроблено на становленні та розвитку спортивної гімнастики у Кривому Розі, що відбувалося в умовах загальноукраїнського спортивного руху. Розглянуто цікаві факти щодо першої майстрині спорту з гімнастики у Кривому Розі та відомого гімнаста, який став досвідченим тренером і зробив значний внесок у підготовку молодого покоління спортсменів.

Ключові слова: Кривий Ріг, спортивна гімнастика, тренер, підготовка, розвиток, досягнення.

Вступ. Гімнастика в Україні, як і в багатьох інших країнах, має свої корені у давнині. Вже в грецькій та римській культурі існували вправи, що нагадують сучасні гімнастичні вправи. Великого розвитку гімнастика набула в Україні у XX столітті [3]. Дійсно, впродовж цього періоду спортивна гімнастика стає все більш популярною серед населення, а також здобуває значення на міжнародній арені. Після отримання незалежності в 1991 році, гімнастика в Україні продовжує розвиватися. Українські гімнасти стають призерами та переможцями на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, що ще більш сприяє розвитку цього виду спорту в Україні, зокрема й у Кривому Розі [4].

Мета дослідження – проаналізувати процес становлення та розвитку гімнастики у місті Кривий Ріг.

Завдання дослідження – розглянути основні історичні події та факти даного процесу.

Методи дослідження – теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел, архівних матеріалів та ресурсів мережи «Інтернет».

Результати дослідження та їх обговорення. На початку XX століття в Україні з'явилися перші спортивні об'єднання, зокрема, гуртки і клуби які були спрямовані на розвиток фізичної активності та спорту серед різних верств населення. У Кривому Розі, як і в інших містах також виникли спортивні гуртки